

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної
комісії, проф.

А.М. Ломакович

04 2023 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ НАВЧАННЯ ЗА ТРЕТІМ
(ОСВІТНЬО-НАУКОВИМ) РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ»**

спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Схвалено
на засіданні кафедри
іноземних мов і методик
їх навчання
Протокол №18
від «19» квітня 2023 р.

Завідувач кафедри

В.В. Кучер

Програма вступного випробування з іноземної мови (німецька) для навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, на здобуття ступеня «Доктор філософії»; укл. : О. А. Марулько, Н. І. Яценюк та ін. Кременець : КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2023. 10 с.

Упорядники:

Марулько О. А., к. філол. н., доцент, доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання

Яценюк Н. І., к. пед. н., доцент, доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання

ЗМІСТ

Вступ

1. Мета вступного іспиту до аспірантури
2. Характеристика змісту програми
3. Вимоги до навичок та вмінь в мовленнєвій діяльності
4. Порядок проведення вступного іспиту до аспірантури
5. Структура екзаменаційного білета
6. Критерії оцінювання вступного іспиту до аспірантури
7. Тематика розмовних тем
8. Граматичний матеріал з німецької мови
9. Список рекомендованої літератури

ВСТУП

Євроінтеграційні процеси в Україні та Болонський процес передбачають підготовку конкурентоспроможних фахівців з відповідним рівнем володіння іноземною мовою, яка повинна стати важливим елементом їх професійної підготовки. Положенням про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 року № 309 (зі змінами), передбачено складання вступниками до аспірантури вступного іспиту з іноземної мови.

Вступні випробування на навчання для здобуття ступеня доктора філософії включають вступний іспит з іноземної мови в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, що передбачає здатність розуміти основний зміст, коли вживається мова і йдеться про знайомі поняття з роботи, школи, дозвілля, тощо; вміння вийти з більшості ситуацій, що трапляються під час поїздок німецькомовними країнами; вміння просто і зв'язно висловлюватися до знайомих тем і сфер особистих зацікавлень; вміння робити повідомлення про спогади, події, мрії, надії, цілі з власного життя, давати короткі пояснення й обґрунтування щодо планів і намірів.

1. МЕТА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ

Вступний іспит з іноземної мови (німецької) до аспірантури має на меті визначення рівня підготовки вступників з німецької мови та подальше спрямування навчання німецькій мові в аспірантурі з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України у європейський та світовий освітній простір та потребу в підвищенні рівня знань аспірантами іноземних мов і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

Програма відображає конкретні характеристики володіння німецькою мовою рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, тобто володіти відповідними загальними компетенціями в цілому та комунікативними мовленнєвими компетенціями зокрема.

Загальні компетенції слухачів складаються з їх знань, умінь та життєвого

досвіду, а також з їх уміння вчитися. Комунікативна мовленнєва компетенція складається з лінгвістичного, соціолінгвістичного і прагматичного компонентів: *лінгвістичні компетенції* включають лексичні, фонологічні, граматичні знання і вміння та інші параметри мови як системи; *соціолінгвістичні компетенції* стосуються соціокультурних умов користування мовою; *прагматичні компетенції* пов'язані з функціональним вживанням лінгвістичних засобів: продукуванням мовних функцій, актів мовлення тощо.

3. ВИМОГИ ДО НАВИЧОК ТА ВМІНЬ В МОВЛЕННЄВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Складовими мовленнєвої діяльності є рецептивні та продуктивні вміння. До рецептивних умінь належать читання та аудіювання.

Читання:

Вступник до аспірантури повинен вміти:

розуміти в деталях розгорнуті, складні тексти незалежно від того, чи відносяться вони до сфери власної діяльності/спеціальності, за умови, що можна перечитати важкі місця; розуміти будь-яку кореспонденцію, користуючись час від часу словником; швидко ідентифікувати зміст і відповідність новин, статей, повідомлень на професійні теми широкого діапазону, вирішуючи, чи потрібне більш уважне їх вивчення;

аудіювання: розуміти достатньо, щоб стежити за розгорнутим мовленням на абстрактні або складні теми поза сферою власних інтересів, хоча при цьому допускається необхідність уточнення окремих деталей; впізнавати широке коло ідіоматичних виразів та колоквіалізмів; легко розуміти складні діалоги між іншими учасниками групової дискусії або дебатів, навіть на абстрактні теми; розуміти складну технічну інформацію, напр., оперативні інструкції, специфікації на знайомих продуктах, пропозиції послуг;

мовлення: давати чіткі, детальні описи та презентації складних предметів, інтегруючи підтеми, розвиваючи окремі пункти та завершуючи відповідним висновком; добре реагувати на звертання, відповідаючи спонтанно і майже невимушено.

письмо: писати деталізовані тексти різного спрямування, пов'язані з особистою та професійною сферами; писати тези, доповіді, реферати та анотації із високим ступенем граматичної коректності.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ

Організація і проведення вступного іспиту до аспірантури з іноземної мови здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2021 році, Правил прийому на навчання до аспірантури (доктора філософії) в 2021 році, Положення «Про приймальну комісію», Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка.

5. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Програма вступного іспиту з іноземної мови передбачає виконання трьох завдань.

1. Тестування. Перше завдання передбачає читання тексту іноземною мовою та виконання запропонованого тестового завдання, визначивши чи відповідає речення змісту тексту чи ні); виконання запропонованих тестових завдань, обравши одну із запропонованих відповідей; написання неофіційного листа на запропоновану тему (150-200 слів); виконання граматичних та лексичних завдань.

2. Бесіда на одну із запропонованих тем.

3. Співбесіда іноземною мовою з питань напряму наукового дослідження. Третє завдання передбачає співбесіду з питань наукового дослідження, що складається з усного монологічного повідомлення про зміст наукової роботи (рекомендований час – 2-3 хвилини) та відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії. Вступник повинен сформулювати основні наукові позиції майбутнього дисертаційного дослідження і розкрити суть поставленої проблеми, висловити власні міркування щодо шляхів її розв'язання.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ

Оцінювання знань вступників до аспірантури за результатами вступного іспиту з іноземної мови здійснюється членами комісії на основі результату тестування та отриманих усних відповідей на 2 питання білету. Максимальна кількість балів, які може отримати вступник в аспірантуру, становить 200 балів, які розподіляються так:

- Тестування – 100 балів;
- Бесіда на задану ситуацію – 50 балів;
- Співбесіда іноземною мовою з питань напряму наукового дослідження – 50 балів.

Відповіді вступників оцінюються окремо за кожним питанням усіма членами комісії.

Переведення балів в оцінку за національною шкалою здійснюється за схемою:

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка за національною шкалою
180 – 200	відмінно
150 – 179	добре
120 – 149	задовільно

7. ТЕМАТИКА РОЗМОВНИХ ТЕМ

Абітурієнт повинен вміти спілкуватись в межах наступної тематики, а також відповідати на питання, пов'язані з цією тематикою:

1. Persönliche Daten und Verhältnisse (z.B. Charaktermerkmale und äußere Erscheinung von Personen, Auskünfte über berufliche Tätigkeit, Ausbildung oder Studium u.Ä.)
2. Wohnen, Umwelt (z.B. die Beschreibung der Ausstattung von Räumen, Erkenntnisse über den Menschen und seine Umwelt u.Ä.)
3. Tägliches Leben, Arbeit (z.B. die Charakterisierung von Lebens- und Arbeitsgewohnheiten, die Beschreibung von Verantwortlichkeiten u.Ä.)
4. Freizeit, Unterhaltung (z.B. Erläuterungen zu intellektuellen und künstlerischen Interessen, die Beschäftigung mit den Massenmedien, Kino, Ausstellungen; Sport u.Ä.)
5. Reise (z.B. öffentliche und private Verkehrsmittel, Urlaub, Unterbringung, Tourismus u.Ä.)
6. Beziehungen zu anderen Menschen, Kultur, Tradition (z.B. das Verhältnis der Geschlechter und der Generationen zueinander, Konventionen des sozialen Umgangs u.Ä.)
7. Gesundheit und Hygiene (z.B. Fragen der gesunden Lebensweise, der medizinischen Versorgung, Versicherungen u.Ä.)
8. Erziehung, Ausbildung, Lernen (z.B. Schulbildung, Erziehung, Berufsqualifikation, private und öffentliche Bildungsinstitutionen u.Ä.)
9. Konsum, Handel (z.B. Konsumverhalten, Infrastruktur, gesetzliche Regelungen u.Ä.)
10. Ernährung (z.B. gesunde Nahrungsmittel, Ernährung der Weltbevölkerung u.Ä.)
11. Dienstleistungen (z.B. Umgang mit Telekommunikation u.Ä.)

12. Orte (z.B. die Spezifizierung von regionalen Besonderheiten, Landschaften u.Ä.)

13. Sprache, Kommunikation (z.B. Spracherwerb, Fremdsprachen, moderne Technologien der Kommunikation u.Ä.)

14. Klima (z.B. lokales und globales Klima, Klimaveränderungen u.Ä.)

Рекомендовані додаткові запитання

1. Яка тема Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
2. Чим обумовлений вибір теми Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
3. Який напрям Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
4. Чи маєте Ви публікації у фахових виданнях? Назвіть їх.
5. Чи брали Ви участь у науковій діяльності до вступу до аспірантури?
6. У яких науково-практичних конференціях Ви брали участь?
7. Яка була тема Вашої магістерської роботи?
8. Якими знаннями, вміннями, навичками Ви оволоділи під час навчання в університеті?
9. У якій державній установі (організації) Ви працюєте? Яку посаду займаєте?
10. Що входить до Ваших посадових обов'язків?

8. ГРАМАТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

- відмінювання іменників і прикметників,
- субстантивне вживання інфінітива, прикметника і дієприкметника,
- прийменники часу і місця,
- вживання іменників і прикметників з відповідними прийменниками,
- керування дієслів,
- пасивний стан дієслів,
- умовний спосіб Konjunktiv II,
- основні види підрядних речень,
- основні моделі німецького словотвору,
- правила побудови німецького речення різного рівня складності.

9. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
2. Perlmann-Balme M., Schwalb S. Sicher! Deutsch als Fremdsprache. Niveau B1+. Kursbuch. 1. Auflage. – Ismaning : Hueber, 2012. – 119 S.
3. Perlmann-Balme M., Schwalb S. Sicher! Deutsch als Fremdsprache. Niveau B1+. Arbeitsbuch. 1. Auflage. – Ismaning : Hueber, 2012. – 136 S.
4. Perlmann-Balme M., Schwalb S., Matussek M. Sicher! Deutsch als Fremdsprache. Niveau B2.1. Kursbuch und Arbeitsbuch (Lektion 1-6). 1. Auflage. – Ismaning : Hueber, 2013. – 204 S.
5. Perlmann-Balme M., Schwalb S., Matussek M. Sicher! Deutsch als Fremdsprache. Niveau B2.2. Kursbuch und Arbeitsbuch (Lektion 7-12). 1. Auflage. – Ismaning : Hueber, 2014. – 210 S.
6. Böschel C. Sicher! Deutsch als Fremdsprache. Niveau B1+. Lehrerhandbuch. 1. Auflage. – Ismaning : Hueber, 2013. – 180 S.
7. Wagner S, Böschel C. Sicher! Deutsch als Fremdsprache. Niveau B2.1. Lehrerhandbuch. 1. Auflage. – Ismaning : Hueber, 2013. – 180 S.
8. Wagner S. Sicher! Deutsch als Fremdsprache. Niveau B2.2. Lehrerhandbuch. 1. Auflage. – Ismaning : Hueber, 2014. – 170 S.

Додаткова література

1. Драер, Шмитт. Совершенствуем знание немецкого языка / Шмитт Д. – К.: Методика, 2000.
2. Смеречанський Р.І. Довідник з граматики німецької мови / Смеречанський Р.І. – К.: Рад.шк., – 1989.
3. em Übungsgrammatik. Deutsch als Fremdsprache, Max Hueber Verlag, 2002.
4. Sprechen. Schreiben. Mitreden. Ein Übungsbuch zum Training von VORTRAG und AUFSATZ in der Oberstufe , CHR KARABATOS- Verlag, 2007
5. Swerlowa O. Grammatik und Konversation. Arbeitsblätter für den Deutschunterricht / Swerlowa O. – Langenscheidt Verlag, 2002.
6. Memo. Wortschatz- und Fertigkeitstraining zum Zertifikat Deutsch als Fremdsprache, Langenscheidt, Berlin – München, 1995.